

**สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1**

**States, Problems and Achievements of Knowledge Management in the schools
Under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1**

อังคณาภิรักษ์ บุตรสุวรรณ*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์**

ดร.ระพีพรรณ ร้อยพิลา***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 369 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการความรู้ในโรงเรียน มีสภาพ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และผลสำเร็จ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก
2. การจัดการความรู้ในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพในการดำรงตำแหน่ง มีสภาพโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหาโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสำเร็จ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. การจัดการความรู้ในโรงเรียนตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง มีสภาพ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบ่งชี้ความรู้และด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสำเร็จ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเข้าถึงความรู้ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. การจัดการความรู้ในโรงเรียนตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีสภาพ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบ่งชี้ความรู้ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัญหาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน

คำสำคัญ: ความรู้ การจัดการความรู้

* คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการกองอำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

พบว่า ด้านการเข้าถึงความรู้ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสำเร็จ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน ที่มีสภาพและผลสำเร็จต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม และมีปัญหาสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม โดยมีทั้งหมด 7 ด้าน คือ 1) ด้านการบ่งชี้ความรู้ 2) ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ 3) ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ 4) ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ 5) ด้านการเข้าถึงความรู้ 6) ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และ 7) ด้านการเรียนรู้

ABSTRACT

The purposes of this research were to investigate and compare states, problems and achievements of knowledge management in the schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1. Samples used in the study consisted of 369 school administrators, teachers in charge of knowledge management and teachers under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1 – a total of 369 using Krejcie & Morgan table. The tool used was a checklist questionnaire with reliability of 0.98. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, F-test, (One-Way ANOVA).

Findings of this study were as follows:

1. The states of knowledge management in the schools, as a whole, were at the high level. The problems, in general, were at the moderate level. As a whole, achievements were at the high level.
2. The knowledge management in the schools in the opinions of school administrators, teachers in charge of knowledge management and teachers classified by position attained, in general and in particular, was not significantly different. In general, the problems were not different. When each aspect was considered, it was found that the systematic knowledge management was at the .01 level of significance. The achievements, as a whole and in each aspect, showed no significant differences.
3. The knowledge management in the schools in the perception of the samples classified by positioned attained obtained the states, in general and in particular, showed no significant differences. The problems, as a whole and in each aspect, showed no significant differences. When separately considered, it was determined that the aspects on indication of knowledge and systematic knowledge management were significantly different at the .05 level. The overall achievements, in general and in particular, showed no significant differences. When each aspect was considered, it was found that the aspect on knowledge access differed significantly at the .01 level.
4. The knowledge management in the schools as perceived by the samples classified by school size obtained no significant differences as a whole. When separately considered, it was found that the indication of knowledge differed significantly at the .05 level. As a whole, the problems were not significantly different. When each aspect was considered, it was found that the knowledge access was significantly different at the .05 level. In general, the achievements showed no significant differences. When

separately considered, it was determined that the aspect on knowledge exchange differed significantly at the .05 level. The aspect on the building and searching for knowledge showed a difference at the .01 level of significance.

5. Some guidelines on the knowledge management development in the schools Condition and results achieved below average overall. And a higher than average as well 7 aspects as follows:

1) knowledge identification, 2) knowledge creation and acquisition 3) knowledge organization, 4) knowledge codification and refinement, 5) knowledge access, 6) knowledge sharing, and 7) learning.

Keywords: Knowledge, Knowledge Management.

ภูมิหลัง

ความรู้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก สังคมมนุษย์พัฒนาจากสังคมเก็บของป่าล่าสัตว์สังคมเกษตรกรรม สังคมอุตสาหกรรม สู่สังคมเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารนั้น เป็นผลของการปฏิบัติความรู้ของมนุษย์ ความแตกต่างระหว่างประเทศมหาอำนาจ ประเทศบริวารและประเทศพัฒนาแล้วก็เป็นผลของความแตกต่างของความรู้ของมนุษย์ คนในสังคมหนึ่งๆ มีความแตกต่างกันในหน้าที่การงาน สังคมและเศรษฐกิจซึ่งนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน ก็เป็นผลสำคัญของความแตกต่างกันของความรู้ ผู้ปฏิบัติงานที่มีผลงานเป็นเลิศกับปฏิบัติงานที่มีผลงานธรรมดา ก็เช่นกัน ส่วนหนึ่งเป็นของความแตกต่างของความรู้ในการทำงาน ฉะนั้นการจัดการความรู้เป็นการจัดการทรัพยากรมนุษย์ได้มีการพัฒนาระบบการนำความรู้มาใช้ในการบริหารงานซึ่งเรียกว่า กระบวนการของการเกิดความรู้ เพราะความรู้เป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของบุคคล หากบุคคลขาดความรู้ในงานก็ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้นได้ หรือปฏิบัติได้ก็ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ผลที่ดี และความรู้เป็นเกณฑ์สำคัญของการประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล และนอกจากนั้น “ความรู้” ซึ่งอยู่ในตัวบุคคล และความรู้ขององค์การ อันจะมาซึ่งการสร้างความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ขององค์การ (พรธิดา วิเชียรปัญญา. 2548, หน้า 12) เพราะความรู้เป็นส่วนหนึ่งของพลังขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม การรู้และนวัตกรรมที่สร้างขึ้นนั้น จะต้องก่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนต่างๆ ที่มีความแตกต่างกัน หลากหลายอย่างทั่วถึง ซึ่งสถานศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้เป็นสำคัญ เพื่อบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพมาก

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนราชการของกระทรวงศึกษาธิการ โดยตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้ส่วนราชการต้องมีหน้าที่ในการพัฒนาความรู้เพื่อให้มีลักษณะองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเหมาะสม ต่อสถานการณ์รวมทั้งองค์กรส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และมีการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อนำมาพัฒนาองค์กรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการทำหน้าที่ กำกับ ติดตามและประเมินผลสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งได้กำหนดกรอบคำรับรองการปฏิบัติราชการ โดยในส่วนนี้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความรู้ในองค์กร ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการจัดการความรู้ เป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะสร้างพลังวิคุณ ในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด โดยมีเป้าหมาย 3 ประการ คือ เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพและผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น เพื่อพัฒนาคน และเพื่อพัฒนาความรู้ขององค์กร ให้มีทุนความรู้ขององค์กร ซึ่งจะช่วยให้องค์กรมีศักยภาพดีขึ้น (วิจารณ์

พานิช, ออนไลน์, 2553 หน้า 1) ดังนั้นการจัดการความรู้ในองค์กรจึงมีเป้าหมายสำคัญ 2 ประการ คือ เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ทักษะ สมรรถนะและค่านิยมซึ่งก็คือขีดความสามารถและความทรงจำขององค์กร และเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อันจะนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมในการทำงานซึ่งส่งผลให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินการและบริหารจัดการในทุกระดับขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน (สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล, 2552, หน้า 37)

คำถามการวิจัย

การศึกษาสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัย ดังนี้

1. สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน อยู่ในระดับใด

2. สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีสถานภาพในการทำงานต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3. สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

4. สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

5. แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่เหมาะสมเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีสถานภาพในการดำรงตำแหน่งต่างกัน

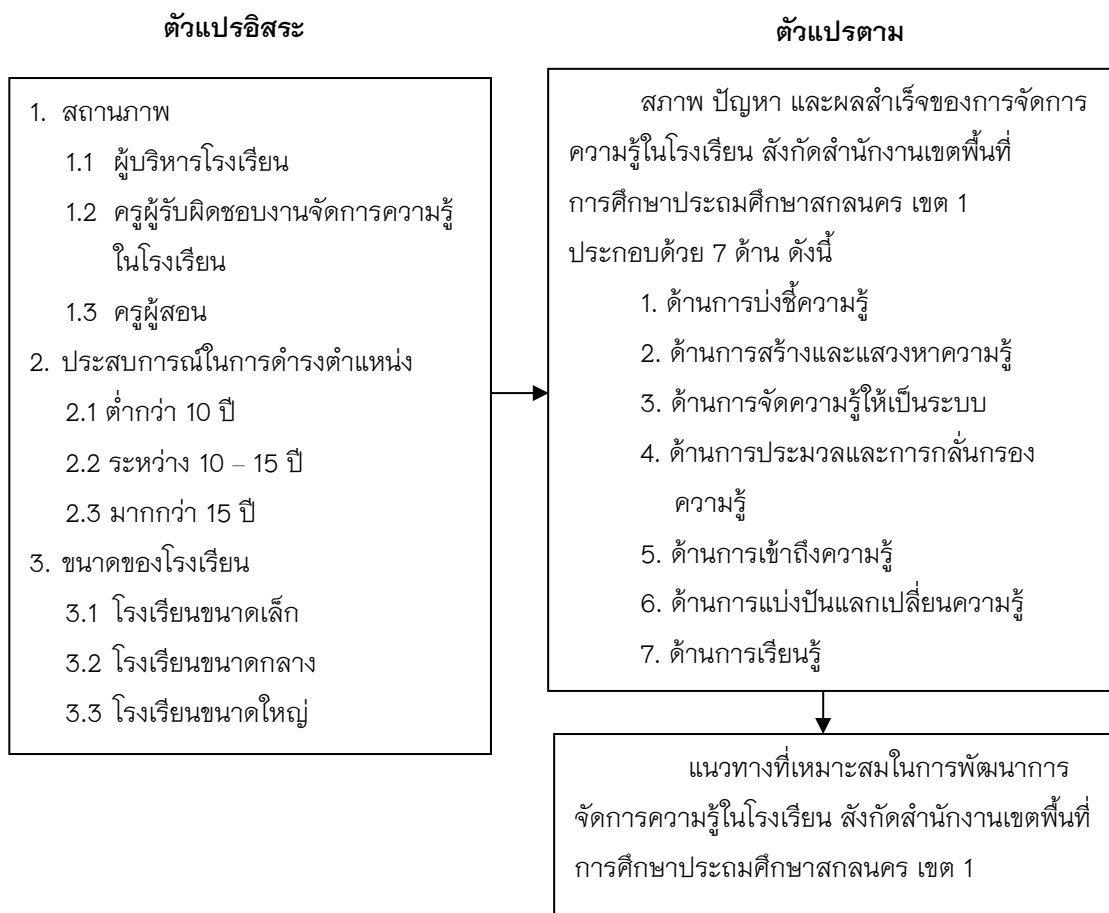
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน

4. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

5. เพื่อนำเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามกรอบความคิดการจัดการความรู้ ตามขั้นตอน 7 ด้าน ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ตอนตามลำดับ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในปีการศึกษา 2557 ใน 7 อำเภอ จำนวน 176 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,516 คน โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 174 คน

1.2 ผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน จำนวน 174 คน

1.3 ครูผู้สอน จำนวน 2,168 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 369 คน จำแนกเป็น

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 123 คน

2.2 ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน จำนวน 123 คน

2.3 ครูผู้สอน จำนวน 123 คน

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครชซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan); (บุญชม ศรีสะอาด. 2545, หน้า 43) ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ดังนี้

1. แยกขนาดโรงเรียน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) มีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) ของการสุ่มจำนวน 3 ขนาด ได้โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 38 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 58 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 27 โรงเรียน

2. สุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนมาจำนวน 3 คน โดยในแต่ละโรงเรียนกำหนดสัดส่วนจำนวนผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน โดยเป็นการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ สถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามกรอบแนวคิด 7 ด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พร้อมด้วยแบบสอบถามถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากสถานศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจากทุกโรงเรียนด้วยตนเอง และเมื่อได้แบบสอบถามคืนมาครบแล้ว ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความถี่ (Frequency)
2. ร้อยละ (Percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้และด้านการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการเข้าถึงความรู้ และด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบสภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบ่งชี้ความรู้ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีผลการวิเคราะห์ที่นำมาอภิปรายตามประเด็น ดังนี้

1. สภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและ ครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพของการจัดการความรู้ใน โรงเรียน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ด้านการประมวล และกลั่นกรองความรู้และด้านการเรียนรู้ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการความรู้ให้เป็น ระบบ ด้านการเข้าถึงความรู้ และด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารกับบุคลากร ในโรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้ร่วมกันอย่างชัดเจนและปฏิบัติได้ มีการค้นหาข้อมูลจาก แหล่งต่างๆ มีการจัดการความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคลากรในโรงเรียน มาจัดทำเป็นคลังความรู้ในโรงเรียนได้ ซึ่งเป็น ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านการจัดการความรู้มาเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำ นวัตกรรมมาใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นและ ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพและสมรรถภาพของตนเอง เพื่อนำไปสู่การให้ความรู้ที่รวดเร็วและมี ประสิทธิภาพและมีบางด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง สืบเนื่องจาก การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ของ โรงเรียน เช่น การจัดทำแผนพับ วารสาร เอกสารวิชาการต่างๆ การจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ การจัดเก็บความรู้ อย่างเป็นระบบ เช่น ห้องสมุด ห้องวิชาการและระบบคอมพิวเตอร์ รวมทั้ง การจัดสถานที่ในการค้นคว้าหา ความรู้ และแหล่งการเรียนรู้ การจัดระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจไม่ชัดเจน ซึ่ง ส่งผลทำให้การดำเนินการแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างโรงเรียนในเครือข่ายและโรงเรียนอื่นๆ ดำเนินการได้ ไม่เต็มที่ เป็นไปตามแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547, หน้า 63) ได้อธิบายว่า การจัดการความรู้คือ ความรู้เกิดจากการประมวล สังเคราะห์ และจำแนกแยกแยะสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่การตีความและทำความเข้าใจกับสารสนเทศเหล่านั้น จนกลายเป็นความรู้แล้ว ซึ่งความรู้นี้ครอบคลุมทั้งส่วนของความรู้โดยนัย (tacit Knowledge) ที่ซ่อนอยู่ในความคิดของพนักงาน และที่ฝังตัวอยู่ในองค์การกับความรู้แจ้งชัด (explicit Knowledge) ที่ปรากฏในเอกสารบันทึก หรือรายงานต่างๆ ขององค์กร การจัดการความรู้ทั้งสองประเภทนี้ ให้เป็นระบบ ระเบียบเพื่อให้คนที่ต้องการเข้าถึงได้ง่าย และดึงออกมาใช้ได้โดยสะดวกการจัดการความรู้จะเกิดขึ้นในระดับ

ทีมงาน หรือระดับกลุ่มในองค์กรที่ต้องการปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกแต่ละคน เพราะการจัดการความรู้จะเกิดขึ้นได้ ต่อเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างทีม

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร และครู ได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ในเรื่องของการจัดการความรู้ในองค์กร จึงทำให้มีความคิดเห็นที่เหมือนกันได้ นอกจากนี้หน่วยงานให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ เพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานสามารถนำความรู้เหล่านั้นมาใช้หรือประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา ซึ่งเป็นไปตามแนวทางของ พรธิดา วิเชียรปัญญา (2547, หน้า 32) กล่าวว่า การจัดการความรู้ เป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบ ที่เกี่ยวข้องกับการประมวลข้อมูล สารสนเทศ ความคิด การกระทำ ตลอดจนประสบการณ์ของบุคคล เพื่อสร้างเป็นความรู้หรือนวัตกรรมและจัดเก็บในลักษณะของแหล่งข้อมูลที่บุคคลสามารถเข้าถึงได้โดยอาศัยช่องทางต่างๆ ที่องค์กรจัดเตรียมไว้ เพื่อนำความรู้ที่มีอยู่ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งก่อให้เกิดการแบ่งปันและถ่ายโอนความรู้ และในที่สุดความรู้ที่มีอยู่จะแพร่กระจายและไหลเวียนทั่วทั้งองค์กรอย่างสมดุล เป็นไปเพื่อเพิ่มความสามารถในการพัฒนาผลผลิตและองค์การ

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า หน่วยงานต้นสังกัดได้มีนโยบายให้โรงเรียนมีการจัดการความรู้ในองค์กร โดยให้ผู้บริหาร และครู ได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า อบรม หรือศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในองค์กร ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 (2555: เว็บไซต์) ได้มีข้อกำหนดให้ทุกโรงเรียนมีการจัดการความรู้ (KM) ภายในโรงเรียน คือ โรงเรียนทุกขนาดต้องมีการจัดการความรู้ภายในโรงเรียน จึงทำให้บุคลากรทุกโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกับการจัดการความรู้ในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนทุกระดับไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ การแข่งขันกันทางวิชาการ มุ่งเน้นเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ไว้เพื่อพัฒนาโรงเรียนตลอดเวลา ทำให้บุคลากรในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ก็มีความรู้เรื่องของการจัดการความรู้อยู่แล้ว ทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในโรงเรียนที่ไม่แตกต่างกันได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรชาติ การสอาด (2551, หน้า 87) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของของข้าราชการครูที่มีต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ไม่แตกต่างกัน

5. ปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการจัดการความรู้ภายในโรงเรียนยังมีบางส่วนที่เป็นปัญหาก็คือ การขาดความสามารถในการจัดเก็บ จัดระบบ การจับและประมวลความรู้ รวมถึงการ

ขาดวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการความรู้ จึงทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการความรู้อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล ھرรษาภิรมย์ โชค (2554, หน้า 69) ได้ศึกษา การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ในเขตภูมิภาคตะวันตก ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของการจัดการความรู้สามารถสรุปได้ว่าเกิดจาก ปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ 1) คน 2) การจัดการความรู้ 3) องค์กร 4) การเรียนรู้ และ 5) เทคโนโลยี และแนวทางการ แก้ไขปัญหาการจัดการความรู้คือ 1) ด้านองค์กรควรมีการสนับสนุนในต่างๆ เช่น งบประมาณ การมีพื้นที่ เวลาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) ด้านการจัดการความรู้ควรมีการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การ สร้างองค์ความรู้และจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน 3) ด้านการเรียนรู้ควรมีการส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และ 4) ด้านคนควรให้ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดการความรู้ใน โรงเรียน และอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและ ครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลการวิจัยที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการ ความรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้เป็นอย่างดี ซึ่งการจัดการ ความรู้จะต้องทำเป็นกระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนความรู้ ของบุคลากรในโรงเรียน โดยต้องอาศัยการ แลกเปลี่ยนความรู้ มีการปฏิสัมพันธ์กันของคนภายในโรงเรียนเดียวกัน เมื่อรวบรวมแล้วก็มีการนำความรู้ที่ได้มา ใช้วิธีการที่เรียกว่า การสังเคราะห์ และการจำแนก หรือจัดระบบใหม่ เพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่นำไปสู่การ เผยแพร่ความรู้ ให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 สภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและ ครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากแต่ยังพบว่าสภาพการจัดการความรู้ในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการเข้าถึงความรู้ และด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ มี แนวทางในการปรับปรุงการจัดการความรู้โดยการจัดให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ของโรงเรียน เช่น การจัดทำแผ่นพับ วารสาร เอกสารวิชาการต่างๆ การจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ การจัดเก็บความรู้อย่างเป็น ระบบ เช่น ห้องสมุด ห้องวิชาการและระบบคอมพิวเตอร์ รวมทั้ง การจัดสถานที่ในการค้นคว้าหาความรู้ และ แหล่งการเรียนรู้ การจัดระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้บริหารกับบุคลากรใน โรงเรียนควรมีการกำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้ร่วมกันอย่างชัดเจนและปฏิบัติได้ มีการค้นหาข้อมูลจาก แหล่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านการจัดการความรู้มาเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำนวัตกรรมมาใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรมีความ กระตือรือร้นและเฝ้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพและสมรรถภาพของตนเอง เพื่อนำไปสู่การให้ความรู้ที่ รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

1.3 ปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและ ครูผู้สอนโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนจะต้องมีการจัดการความรู้ภายในโรงเรียนในส่วนที่เป็น ปัญหา ก็คือ การขาดความสามารถในการจัดเก็บ จัดระบบ การจับและประมวลความรู้ รวมถึงการขาด วัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการความรู้ ดังนั้น สถานศึกษา จึงควรมีการจัดเก็บ จัดระบบ การจับและประมวลความรู้ ให้ชัดเจนขึ้น

1.4 ผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและ ครูผู้สอนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากเนื่องจากบุคลากรภายในโรงเรียนได้ให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการ ความรู้ อาทิเช่น การนำความรู้มาจัดการโดยการปรับปรุง พัฒนาผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตการให้บริการ พัฒนา บุคลากร และพัฒนาองค์การ ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ องค์การสามารถบริหารจัดการความรู้ให้เป็นระบบและมีการดำเนินการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ให้การ กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อจัดการความรู้ จึงควรกำหนดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ ของสถานศึกษา ซึ่งการจัดการความรู้เกิดขึ้นทุกตำแหน่งงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดการความรู้ในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ เพื่อเป็น แนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้

2.2 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของประชากรกลุ่มอื่นๆ ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดการ ความรู้ในโรงเรียน เช่น ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2551). *กรอบความคิดและแนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตร การศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กษมา วรวรรณ ฌ อยุธยา. (2550). *การพัฒนาการจัดการความรู้ (KM cognitive coaching) เอกสารคำาย การประชุมปฏิบัติการสำหรับทีมแกนนำจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพมหานคร.
- กิริติ ยศยิ่งยศ. (2549). *การจัดการความรู้ในองค์การและกรณีศึกษา*. กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก็้อปปี.
- กัลยา จุลศรี,ร.ท. (2552). *การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ทางการพยาบาลของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). *ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เกศราภรณ์ ถักดีวงศ์. (2548). *หลังบ้านความสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงพยาบาลบ้านตาก ตามบทบาท คุณอำนวย*. ถักทอสายใยแห่งความรู้. (14): 3.
- แก้วเวียง นำนานผล. (2551). *การพัฒนาตัวแบบการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.